

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatilatalouden tuloverolain 10 a §:n, tuloverolain 38 §:n ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maatilatalouden tuloverolakia muutettavaksi siten, että maatalouden tuloista vähennettävän tasausvarauksen enimmäismäärä korotettaisiin nykyisestä 13 500 eurosta 25 000 euroon. Lisäksi ehdotetaan, että maatilasta, sen osasta ja tilalla sijaitsevasta rakennuksesta saadut vuokratulot verotettaisiin pääomatulona.

Lakia varojen arvostamisesta verotuksessa ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovuoden aikana vuokralle annettuna ollutta tilaa, sen osaa tai rakennusta ei luettaisi osaksi maatalouden varoja.

Esitys liittyy valtion vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2024 alussa. Niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1 Tasausvaraus	3
2.1.1 Euroopan unionin valtiontukisääntely.....	4
2.2 Maatilasta saadut vuokratulot	5
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	7
4.2.1 Tasausvaraus	7
4.2.2 Maatilasta saadut vuokratulot	8
4.2.3 Vaikutuksen viranomaisten toimintaan.....	8
4.2.4 Verotuottovaikutuksen kompensatio	8
5 Lausuntopalaute	8
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	8
6.1 Maatilatalouden tuloverolaki	8
6.2 Tuloverolaki	8
6.3 Laki varojen arvostamisesta verotuksessa.....	9
7 Voimaantulo	9
8 Suhde muihin esityksiin.....	9
8.1 Suhde talousarvioesitykseen	9
LAKIEHDOTUKSET	10
1. Laki maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta.....	10
2. Laki tuloverolain 38 §:n muuttamisesta.....	11
3. Laki varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta	12
LIITE	13
RINNAKKAISTEKSTIT	13
1. Laki maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta.....	13
2. Laki tuloverolain 38 §:n muuttamisesta.....	14
3. Laki varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta	15

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa on sovittu, että maatalouden tasausvaraus korotetaan 25 000 euroon. Lisäksi hallitusohjelman mukaan maatalouden (pellot ja metsät) vuokratulojen verokohtelu yhdenmukaistetaan muiden vuokratulojen kanssa.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://vm.fi/hankkeet> tunnuksella VM096:00/2023¹.

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi maatilatalouden tuloverolain 10 a §:n, tuloverolain 38 §:n ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta on julkaistu valtioneuvoston verkkosivuilla XX.XX.2023. Luonnos ollut lausuntokierroksella XX.9.2023–XX.XX.2023. Lausuntoja saapui lausuntoaikana XX kpl.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Tasausvaraus

Maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 10 a §:n mukaan verovelvollinen voi vähentää maatalon maatalouden puhtaasta tulosta tasausvarauksen. Tasausvarauksen suuruus on enintään 40 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 13 500 euroa. Pienempää kuin 800 euron tasausvarausta ei kuitenkaan saa tehdä. Puhdas tulo lasketaan vähentämällä maatalouden veronalaisista tuloista menot, jotka ovat aiheutuneet tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä.

Tasausvaraus on luettava maatalouden veronlaiseksi tuloksi tai käytettävä laissa mainitun omaisuuden hankinta- tai perusparannusmenojen kattamiseen viimeistään kolmantena verovuotena sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa tasausvaraus on tehty. Aikaisemmin tehty varaus on käytettävä ennen myöhemmin tehtyä. Tasausvarausta saadaan käyttää maatilatalouden tuloverolain 10 b §:ssä mainittujen koneiden, kaluston ja laitteiden, rakennusten ja rakennelmien sekä siltojen, patojen ja muiden vastaavien hankinta- ja perusparannusmenoihin.

Tasausvaraukseen ei liity talletusvelvollisuutta ja se voidaan tehdä riippumatta vanhan varauksen käytöstä. Tasausvarauksella katettu meno tai sen osa ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

Jollei verovelvollinen ole esittänyt selvitystä tasausvarauksen lukemisesta tuloksi tai käyttämisestä laissa tarkoitettulla tavalla, tasausvaraus luetaan maatalon maatalouden veronlaiseksi tuloksi sinä verovuotena, jona se olisi viimeistään ollut luettava tuloksi tai käytettävä.

---

¹ <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM096:00/2023>

Tietoja tehdyistä, suoraan tuloutetuista ja investointeihin käytetyistä tasausvarauksista on kerätty maatalouden harjoittajien ja maatalousyhtymien verotustiedoista. Viimeisimmät käytettävissä olevat maatalouden verotustiedot ovat vuodelta 2021. Niiden perusteella vuonna 2021 puhdasta tuloa sai noin 97 500 maatalouden harjoittajaa tai maatalousyhtymää. Valtiolta tukea saaneita aktiivisia maatiloja oli vuonna 2021 noin 45 000, joista maatalouden harjoittajia oli noin 40 500 ja maatalousyhtymiä noin 4 500. Uutta tasausvarausta teki noin 8 600 maatalouden harjoittajaa tai yhtymää, joista noin 8 000 (93 prosenttia) sai myös tukea valtiolta. Uutta tasausvarausta teki enimmäismääräisesti (13 500 eurolla) noin 3 900 maatalouden harjoittajaa tai maatalousyhtymää. Tasausvarausta tuloutti suoraan noin 5 500 ja käytti investointeihin noin 5 500 maatalouden harjoittajaa tai maatalousyhtymää. Lukumääräisesti pieni osa maatalouden harjoittajista on osakeyhtiömuotoisia. Vuoden 2020 verotustietojen perusteella maatalouden tulos oli positiivinen noin 800 osakeyhtiöllä, joista uutta tasausvarausta teki noin 140.

2.1.1 Euroopan unionin valtiontukisääntely

Euroopan unionin valtiontukisääntely on osa unionin kilpailuoikeutta, jonka tarkoituksena on taata tasavertaiset kilpailuolosuhteet koko unionin alueella. Valtiontuesta säädetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107–109 artikloissa. Sääntely on tärkeä osa Euroopan laajuisten sisämarkkinoiden toimintaa ja sen tarkoituksena on varmistaa, etteivät jäsenvaltioiden viranomaiset myönnä sellaisia tukia, jotka vääristävät kilpailua eivätkä siten sovi sisämarkkinoille. Tavoitteena on myös vähentää jäsenvaltioiden välistä tukikilpailua.

SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Komissio on antanut tiedonannon valtiontuen käsitteestä (Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta valtiontuen käsitteestä (2016/C 262/01)). Tiedonannossa selvennetään eri tekijöitä, jotka muodostavat valtiontuen käsitteen: yrityksen olemassaolo, toimenpiteen johtuminen valtiosta, toimenpiteen rahoittaminen valtion varoista, edun myöntäminen, toimenpiteen valikoivuus ja sen vaikutus kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Myös veroedut voidaan katsoa valtiontuiksi, sillä luopuminen tuloista, jotka muutoin olisi maksettu valtiolle, merkitsee valtion varojen siirtoa. Tiedonannon mukaan valtiontukiarvioinnissa yleisestä verojärjestelmästä poikkeavia toimenpiteitä on arvioitava muun muassa toimenpiteen aineellisen valikoivuuden perusteella. Yritysten tavanomaisia kustannuksia lieventävien toimenpiteiden aineellista valikoivuutta arvioidaan kolmivaiheisen analyysin avulla. Ensin on selvitettävä viitejärjestelmä ja sen jälkeen se, muodostaako toimenpide poikkeuksen viitejärjestelmästä. Lähtökohtaisesti poikkeus viitejärjestelmästä on valtiontukea. Jos poikkeustoimenpide kuitenkin on perusteltavissa viitejärjestelmän luonteella ja yleisellä rakenteella, toimenpidettä ei pidetä valikoivana. Verotoimenpiteet, jotka ovat kaikkien jäsenvaltion alueella toimivien taloudellisten toimijoiden saatavilla, ovat periaatteessa luonteeltaan yleisiä toimenpiteitä. Tällöin ne ovat yhtäläisin perustein kaikkien yritysten saatavilla eikä niiden soveltamisalaa ole rajoitettu.

Maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 211 artiklan 1 kohdan mukaan maataloustuotteiden tuotantoon ja kauppaan sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107–109 artiklaa. Asetuksen 211 artiklan vuonna 2020 lisätyn 3 kohdan mukaan

poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107, 108 ja 109 artiklaa ei sovelleta kansallisiin verotuksellisiin toimenpiteisiin, joiden nojalla jäsenvaltiot päättävät poiketa yleisistä verosäännöistä sallimalla viljelijöihin sovellettavan tuloverokannan laskemisen monivuotisen kauden perusteella veropohjan tasoittamiseksi useamman vuoden ajalle.

2.2 Maatilasta saadut vuokratulot

Tuloverolain (1535/1992) 32 §:n nojalla veronalaista pääomatuloa on omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerjättäneen. Pääomatuloa on muun ohessa korkotulo, osinkotulo, vuokratulo, voitto-osuus, henkivakuutuksen tuotto, kapitalisaatiosopimuksen tuotto, metsätalouden pääomatulo, maa-aineksista saadut tulot, luovutusvoitto ja osakesäästötilitä nostettu tuotto. Pääomatuloa on myös jaettavan yritystulon, yhtymän osakkaan tulo-osuuden sekä porotalouden tulon pääomatulo-osuus.

Tuloverolain 38 §:n 1 momentin mukaan jaettava yritystulo katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä kuuluneelle nettovarallisuudelle laskettua 20 prosentin vuotuista tuottoa. Verovelvollisen tai yrittäjäpuolisoiden ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä tekemästä vaatimuksesta jaettavan yritystulon pääomatulo-osuudeksi katsotaan kuitenkin kymmenen prosentin vuotuista tuottoa vastaava määrä. Jos verovelvollinen on verovuonna aloittanut elinkeinotoiminnan tai maatalouden harjoittamisen, pääomatulo-osuus lasketaan elinkeinotoimintaan tai maatalouteen verovuoden päättyessä kuuluvan nettovarallisuuden perusteella. Verovelvollisen tai yrittäjäpuolisoiden ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä tekemästä vaatimuksesta jaettava yritystulo katsotaan kuitenkin kokonaan ansiotuloksi, jollei 2 momentista muuta johdu.

Tuloverolain 38 §:n 2 momentin mukaan jaettava yritystulo katsotaan nettovarallisuudesta riippumatta pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa verovelvollisen omistamien maatalouden varoihin kuuluvien arvopapereiden sekä elinkeinotoiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoittoja. Käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoitolla tarkoitetaan luovutushinnan ja hankintamenon poistamattoman osan erotusta siltä osin kuin siitä ei ole muodostettu elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 43 §:ssä tarkoitettua jälleenhankintavarausta.

Maatilatalouden tuloverolain 5 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan maatalouden veronalaisia tuloja ovat muun ohessa tilasta, sen osasta ja tilalla olevasta rakennuksesta saadut vuokrat ja muut sellaiset korvaukset.

Kyseisen lainkohdan nojalla maatalouden tuloa ovat muun muassa pelloista ja metsistä saadut vuokratulot. Lisäksi tuulivoimayhtiöiden tuulivoimalan rakennuspaikasta maksamat vuokrat, sekä maanomistajille maksamat vaikutusalue- tai muut korvaukset ovat lainkohdan nojalla maatalouden tuloa, vaikka kiinteistöllä ei harjoitettaisikaan varsinaista maataloutta.

Verojärjestelmän näkökulmasta vuokratulojen verotustapa riippuu siten vuokralle annetun omaisuuden laadusta. Esimerkiksi asuinhuoneistoista saatu vuokratulo verotetaan suoraan pääomatulona, mutta pellosta saatu vuokratulo on maatalouden tuloa, joka jaetaan verotettavaksi ansio- ja pääomatulona maatalouden nettovarallisuuden perusteella. Riippuu siten vuokratulon, maatalouden muiden tulojen sekä maatalouteen kuuluvan varallisuuden määristä, kuinka suuri osuus pellon vuokratulosta lopulta verotetaan pääomatulona. Pellot kuuluvat maatalouden varoihin. Ne lasketaan mukaan maatalouden nettovarallisuuteen ja siten ne osaltaan kasvattavat

maatalouden tulosta pääomatulona verotettavaa osuutta. Metsät sen sijaan eivät kuulu maatalouden varoihin, vaikka niiden perusteella saataisiin maatalouden tuloon luettavaa vuokratuloa. Ellei verovelvollisella ole muuta maatalouden omaisuutta, verotetaan metsän vuokrauksesta saatu vuokratulo käytännössä kokonaan ansiotulona.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti nostaa maatalouden hankinta- ja perusparrusmenoihin tarkoitettun tasausvarauksen enimmäismäärä maataloustulon verotuksessa 25 000 euroon sekä yhdenmukaistaa peltojen ja metsien vuokratulon verokohtelu muiden vuokratulojen kanssa.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että tasausvarauksen euromäärän enimmäismäärä, joka nykyisin on 13 500 euroa, korotetaan 25 000 euroon. Varauksen prosenttiperusteista enimmäismäärää tai varauksen käyttöaikaa ei ehdoteta muutettavaksi.

Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi ajankohtaa, jolloin vaatimus tasausvarauksen käyttämisestä on esitettävä. Verovelvollinen voisi vähentää veroilmoituksessaan ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä tekemänsä varauksen.

Varauksen enimmäismäärää on korotettu edellisen kerran vuonna 2001, jolloin markkamääräistä enimmäismäärää korotettiin 40 000 markasta 80 000 markkaan ja prosenttiperusteista määrää 30 prosentista 40 prosenttiin. Myös varauksen käyttöaikaa pidennettiin kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen. Vuoden 2001 lopussa sääntelyyn tehtiin euron käyttöönotosta aiheutuneet muutokset. Kun otetaan huomioon edellisestä muutoksesta kulunut aika, enimmäismäärän tarkistusta voidaan pitää perusteltuna. Ehdotuksen tavoitteena on osaltaan vastata myös maatalouden rakennekehitykseen, joka on kasvattanut tilakokoa.

Nyt ehdotettavaa tasausvarauksen enimmäismäärän korottamista ehdotettiin vastaavalla tavalla korotettavaksi myös vuonna 2018 hallituksen esityksellä eduskunnalle laiksi maatalouden tuloverolain 10 a §:n muuttamisesta (HE 319/2018 vp). Tuolloin maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 211 artiklaan ei vielä sisällynyt siinä nykyisin olevaa 3 kohtaa, joka sallii valtioneuvoston estämättä viljelijöihin sovellettavan tuloverokannan laskemisen monivuotisen kauden perusteella veropohjan tasoittamiseksi useamman vuoden ajalle. Aiotusta tasausvarauksen korotuksesta neuvoteltiin tuolloin Euroopan komission kanssa, mutta komissio ei tuolloin pitänyt korotusta valtioneuvoston mukaisena. Nykyisin edellä mainitun asetuksen 211 artiklan 3 kohta nimenomaisesti mahdollistaa maataloudenharjoittajien verotettavan tulon siirtämisen verovuodelta toiselle, joten valtioneuvoston sääntely ei enää aseta esteitä ehdotetulle tasausvarauksen korottamiselle.

Esityksessä ehdotetaan myös, että tuloverolain 38 §:n 2 momenttia muutettaisiin siten, että jaettava yritystulo katsotaan nettovarallisuudesta riippumatta pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa verovelvollisen maatalouden tulona verotettavia tilasta, sen osasta ja tilalla olevasta rakennuksesta saatuja vuokratuloja ja muita sellaisia korvauksia. Säännöksen nojalla maatalouden tulosta katsottaisiin pääomatuloksi aina vähintään vuokratulojen osuus. Koska ti-

lasta tai rakennuksesta saatu vuokratulo verotettaisiin jatkossa suoraan pääomatulona, ehdotetaan lisäksi, että vuokratuloa tuottanutta tilaa tai rakennusta ei enää jatkossa luettaisi mukaan maatalouden varoihin.

Vuokratulot säilyisivät edelleen maatalouden tulolähteessä. Tällä olisi merkitystä erityisesti maataloutta harjoittavien osakeyhtiöiden osalta, joilla ei ole olemassa muita tulolähteitä kuin maatalouden ja elinkeinotoiminnan tulolähde. Jos toteuttamistavaksi olisi valittu vuokratulojen verottaminen tuloverolaissa säädetyllä tavalla, vuokratulot olisivat siirtyneet henkilökohtaisen tulon tulolähteeseen, jota osakeyhtiöillä ei enää ole.

Ehdotetussa mallissa vuokratulojen kohtelu olisi myös yhdenmukaista luovutusvoittojen kohtelun kanssa, jotka säilyvät maatalouden tulolähteessä, vaikka ne verotetaan niiden määrään asti pääomatulona. Kun tulolähde pysyy samana, niin vuokratulot lasketaan mukaan yrittäjävähennyksen laskentapohjaan. Tuloverolain 48 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista sukupolvenvaihdosten verovapaussäännöstä ei kuitenkaan enää sovellettaisi vuokralle annettuihin tiloihin, niiden osiin tai rakennuksiin, koska niitä ei enää luettaisi maatalouden varoihin.

Vuokratulojen säilyttämistä maatalouden tulolähteessä puoltaa myös se, että tällöin maatalouden harjoittamisesta aiheutuvat tappiot voitaisiin edelleen vähentää maatalon tai sen osan vuokraamisesta saaduista tuloista. Tätä voidaan pitää perusteltuna sellaisten maatalouden harjoittajien kannalta, jotka harjoittavat itse aktiivista maataloutta, mutta vuokraavat osan pelloistaan tai metsistään.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Tasausvaraus

Tasausvarausta koskevan ehdotuksen taloudellisia vaikutuksia on arvioitu perustuen vuoden 2021 maatalouden harjoittajien verotusaineistoon. Vaikutusarviolaskelma on tehty vertaamalla tasausvarauksen enimmäismäärän noston vaikutusta tilanteeseen, jossa tasausvarauksen enimmäismäärä pysyisi nykyisen suuruisena. Alkuvuosina verovaikutus aiheutuu pääosin korkeammista uusista varauksista sekä ansiotuloveron progressiosta. Laskelmissa on oletettu, että ne maatalousyrittäjät, jotka tekevät uutta varausta nykyisen enimmäismäärän verran, pyrkivät tekemään mahdollisimman paljon uutta tasausvarausta, kun varauksen enimmäismäärää kasvatetaan. Lisäksi oletetaan, että nykyisen enimmäisrajan ylittävistä uudesta varauksesta käytetään investointeihin yksi neljäsosa ja että tasausvaraus, jota ei käytetä investointeihin, tuloutetaan viimeisenä mahdollisena eli kolmantena vuonna.

Tasausvarauksen enimmäismäärän korotus kohdistuisi niihin maataloihin, joiden puhdas tulo on riittävän suuri nykyisen enimmäismääräisen tasausvarauksen tekemiseen. Muille tiloille enimmäismäärän nostolla ei olisi vaikutusta. Kun noin 45 000 aktiivitalon puhdas tulo oli verovuonna 2021 keskimäärin noin 20 000 euroa, kohdistuisi tasausvarauksen enimmäismäärän nosto arviolta 3 800 tilaan, joiden puhtaan tulon keskiarvo on noin 85 000 euroa.

Tasausvarauksen enimmäismäärän korotuksen arvioidaan pienentävän verotuloja vuosina 2024–2026 noin 13 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 2027 muutoksen arvioidaan pienentävän verotuloja noin kolme miljoonaa euroa. Vuodesta 2027 alkaen korotettua tasausvarausta aletaan tulouttaa takaisin verotukseen, mutta siltä osin kuin varausta on käytetty investointeihin, se palautuu hitaammin poistojärjestelmän kautta, aiheuttaen jonkin verran verotuottojen menetyksiä myös jatkuvuina. Vuosina 2024–2026 valtion verotulojen arvioidaan vähentyvän noin yhdeksällä miljoonalla eurolla, kuntien verotulojen noin kolmella miljoonalla eurolla ja seurakuntien verotulojen noin miljoonalla eurolla. Vuonna 2027 valtion verotulojen arvioidaan vähentyvän

noin kahdella miljoonalla eurolla ja kuntien verotulojen noin miljoonalla eurolla. Vuonna 2027 muutoksella ei arvioida olevan merkitystä seurakuntien verotuloihin. Kansaneläkelaitoksen verotuloihin muutoksella ei arvioida olevan merkitystä.

4.2.2 Maatilasta saadut vuokratulot

Maatalouden vuokratuloja koskevan muutoksen vaikutuksia on arvioitu tuloverotuksen verotustiedoista mikrosimuloimalla. Arviointiin sisältyy merkittävää epävarmuutta, koska vuokratuloja tai vuokraamiseen liittyviä kuluja ei ilmoiteta omana kohtanaan maatilatalouden veroilmoituksilla. Vuokratulon määrä arvioidaan sen sijaan veroilmoituksen muiden tietojen avulla sekä erilaisia oletuksia käyttämällä. Vuokratulojen sekä pelloista saatavien vuokratulojen määrä on lisäksi arvioitu Luonnonvarakeskuksen maatalouden tilastojen perusteella. Tämän jälkeen on verotustietoja vertaamalla tehty arvio metsistä saaduista vuokratuloista. Tämän perusteella on oletettu, että maataloudenharjoittajien ja maatalousyhtymien pelloista ja metsistä saamat vuokratuotot olisivat yhteensä noin 150 miljoonaa euroa vuodessa.

Koska muutoksen jälkeen vuokratulot katsottaisiin nettovarallisuudesta riippumatta pääomatuloksi, muutos alentaisi jossain määrin veronalaisia ansiotuloja ja kasvattaisi pääomatuloja. Koska ansiotulojen verotus voi tulojen määrästä riippuen olla kevyempää tai kireämpää kuin pääomatulojen verotus, muutos kohdentuisi eri maatalouden harjoittajiin ja maatalousyhtymien osakkaisiin jossain määrin eri tavoin.

Muutoksen arvioidaan kasvattavan verotuloja noin miljoonalla eurolla. Muutos kasvattaisi valtion verotuloja noin 14 miljoonalla eurolla sekä alentaisi kuntien verotuloja noin 12 miljoonalla eurolla sekä seurakuntien ja Kansaneläkelaitoksen verotuloja yhteensä noin miljoonalla eurolla.

4.2.3 Vaikutuksen viranomaisten toimintaan

Muutosehdotuksella olisi vain vähäisiä vaikutuksia Verohallinnon toimintoihin, kuten asiakas- ja virkailijaohjeistukseen ja tietojärjestelmiin.

4.2.4 Verotuottovaikutuksen kompensatio

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksista aiheutuvat verotuottomuutokset kompensoitaisiin kunnille.

5 Lausuntopalaute

[Täydennetään myöhemmin]

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Maatilatalouden tuloverolaki

10 a §. Pykälän 1 momenttiin muutettaisiin tasausvarauksen enimmäismääräksi 25 000 euroa, ja momenttiin lisättäisiin edellytys tasausvarauksen tekemisestä ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä.

6.2 Tuloverolaki

38 §. *Jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että jaettava yritystulo katsotaan nettovarallisuudesta riippumatta pääomatuloksi siihen määrään

saakka, joka vastaa verovelvollisen maatalouden tulona verotettavia tilasta, sen osasta ja tilalla olevasta rakennuksesta saatuja vuokratuloja ja muita sellaisia korvauksia. Vuokratulolla tarkoitettaisiin nettovuokratuloa, josta on vähennetty vuokraukseen liittyvät kulut. Vuokratuloon rinnastuvia muita sellaisia korvauksia olisivat esimerkiksi tuulivoimaloiden lähikiinteistöjen omistajille maksetut vaikutusaluekorvaukset ja osuus tuulivoimalan liikevaihdosta.

6.3 Laki varojen arvostamisesta verotuksessa

19 §. *Maatalouden nettovarallisuus.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 7 kohta, jonka nojalla maatalouden varoihin ei luettaisi verovuoden aikana vuokralle annettuna ollutta tilaa, sen osaa tai rakennusta. Mainitusta omaisuudesta saadut vuokratulot verotettaisiin jatkossa suoraan pääomatulona, eikä kyseistä omaisuutta sen vuoksi enää luettaisi maatalouden varoihin. Hyvin lyhytaikaistakin vuokralle antamista verovuoden aikana arvioitaisiin samalla tavalla kuin koko verovuoden kestänyttä vuokralle antamista.

7 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2024. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa.

8 Suhde muihin esityksiin

8.1 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 10 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 899/2001,
seuraavasti:

10 a §

Verovelvollinen voi vähentää maatilalan maatalouden puhtaasta tulosta veroilmoituksessaan ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä tekemänsä varauksen (*tasausvaraus*). Tasausvarauksen suuruus on enintään 40 prosenttia maatilalan maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 25 000 euroa. Pienempää kuin 800 euron tasausvarausta ei kuitenkaan saa tehdä. Tasausvarauksen määrää laskettaessa jätetään täysien satojen eurojen yli menevä osa lukuun ottamatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki

tuloverolain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 38 §:n 2 momentti, seuraavasti:

38 §

Jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus

Jaettava yritystulo katsotaan nettovarallisuudesta riippumatta pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa verovelvollisen maatalouden tulona verotettavia tilasta, sen osasta ja tilalla olevasta rakennuksesta saatuja vuokratuloja ja muita sellaisia korvauksia sekä verovelvollisen omistamien maatalouden varoihin kuuluvien arvopapereiden sekä elinkeinotoiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoittoja. Käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoitolla tarkoitetaan luovutushinnan ja hankintamenon poistamattoman osan erotusta siltä osin kuin siitä ei ole muodostettu elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 43 §:ssä tarkoitettua jälleenhankintavarausta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20 .

3.

Laki

varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 19 §:n 2 momentin 6 kohta, ja
lisätään 19 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 966/2006, uusi 7 kohta, seuraavasti:

19 §

Maatalouden nettovarallisuus

Maatalouden varoihin ei lueta:

- 6) viljelijälle myönnettyä ja vahvistettua CAP-maatilatukioikeutta;
- 7) verovuoden aikana vuokralle annettuna ollutta tilaa, sen osaa tai rakennusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Petteri Orpo

Valtiovarainministeri Riikka Purra

1.

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 10 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 899/2001,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 a § §

Verovelvollinen voi vähentää maatilatalouden puhtaasta tulosta veroilmoituksensa tekemänsä varauksen (*tasausvaraus*). Tasausvarauksen suuruus on enintään 40 prosenttia maatilatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 13 500 euroa. Pienempää kuin 800 euron tasausvarausta ei kuitenkaan saa tehdä. Tasausvarauksen määrää laskettaessa jätetään täysien satojen eurojen yli menevä osa lukuun ottamatta.

10 a §

Verovelvollinen voi vähentää maatilatalouden puhtaasta tulosta veroilmoituksensa *ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä* tekemänsä varauksen (*tasausvaraus*). Tasausvarauksen suuruus on enintään 40 prosenttia maatilatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 25 000 euroa. Pienempää kuin 800 euron tasausvarausta ei kuitenkaan saa tehdä. Tasausvarauksen määrää laskettaessa jätetään täysien satojen eurojen yli menevä osa lukuun ottamatta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa.*

2.

Laki

tuloverolain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 38 §:n 2 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 §

38 §

Jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus

Jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus

Jaettava yritystulo katsotaan nettovarallisuudesta riippumatta pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa verovelvollisen omistamien maatalouden varoihin kuuluvien arvopapereiden sekä elinkeinotoiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoittoja. Käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoitolla tarkoitetaan luovutushinnan ja hankintamenon poistamattoman osan erotusta siltä osin kuin siitä ei ole muodostettu elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 43 §:ssä tarkoitettua jälleenhankintavarausta.

Jaettava yritystulo katsotaan nettovarallisuudesta riippumatta pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa verovelvollisen *maatalouden tulona verotettavia tilasta, sen osasta ja tilalla olevasta rakennuksesta saatuja vuokratuloja ja muita sellaisia korvauksia sekä verovelvollisen omistamien maatalouden varoihin kuuluvien arvopapereiden sekä elinkeinotoiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoittoja. Käyttöomaisuuteen kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoitolla tarkoitetaan luovutushinnan ja hankintamenon poistamattoman osan erotusta siltä osin kuin siitä ei ole muodostettu elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 43 §:ssä tarkoitettua jälleenhankintavarausta.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 19 §:n 2 momentin 6 kohta, ja
lisätään 19 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 966/2006, uusi 7 kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

19 §

Maatalouden nettovarallisuus

Maatalouden nettovarallisuus

Maatalouden varoihin ei lueta:
6) viljelijälle myönnettyä ja vahvistettua CAP-maatilatukioikeutta.

Maatalouden varoihin ei lueta:
6) viljelijälle myönnettyä ja vahvistettua CAP-maatilatukioikeutta;
7) verovuoden aikana vuokralle annettuna ollutta tilaa, sen osaa tai rakennusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
